

BOSNA I HERCEGOVINA  
REPUBLIKA SRPSKA  
OSNOVNI SUD U MODRIČI  
Broj: 86 0 P 050217 22 P 2  
Modriča, 27.12.2023. godine

Osnovni sud u Modriči, sudija Milka Savić, rješavajući u pravnoj stvari tužilaca S.A iz G.Z., ... i S. N. iz B., ulica ..., oboje zastupani po punomoćniku Pisarević Marku, advokatu iz Šamca, protiv tuženog S.O. d.d. S., ulica ... , zastupana po Dujaković Sonji, advokatu iz Banjaluke, radi naknade štete, vrijednost spora 47.000,00 KM, nakon održane i zaključene glavne, usmene i javne rasprave dana 11.10.2023. godine u prisustvu tužilaca lično, punomoćnika tužilaca Pisarević Marka i stručnog saradnika D.A. u advokatskoj kancelariji Dujaković Sonje, kao punomoćnika tuženog, donio je dana 27.12.2023. godine sljedeću

## **P R E S U D U**

**Djelimično se usvaja** tužbeni zahtjev tužilaca slijedom čega se obavezuje tuženi S.O. d.d. S., da tužiocima isplati iznose kako slijedi:

Na ime naknade materijalne štete:

- tužiteljici A.S. na ime troškova sahrane iznos od 3.150,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana 16.08.2001. godine pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom izvršenja

Na ime naknade nematerijalne štete zbog smrti bliskog lica:

- tužiteljici A.S. na ime duševne boli zbog smrti sina iznos od 18.000,00 KM
- tužiocu N.S. na ime duševne boli zbog smrti brata iznos od 6.300,00 KM

dakle, ukupno 24.300,00 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom izvršenja

U preostalom dijelu tužbeni zahtjev tužilaca preko dosuđenih iznosa odbija se kao neosnovan.

Tuženi je dužan da tužiocima isplati troškove parničnog postupka u iznosu od 2.216,20 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja, sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom izvršenja.

## **O b r a z l o ž e n j e**

Tužioci su dana 20.02.2019. godine, putem svog punomoćnika podnijeli ovom sudu tužbu protiv tuženog radi naknade štete, ističući da je presudom Okružnog suda u Doboju broj 86 0 K 000362 10 Kžž od dana 09.12.2010. godine, koja je postala pravosnažna dana

27.10.2011. godine, M.B., sin S., iz B., oglašen krivim da je na način opisan u izreci počinio krivično djelo – Ugrožavanje javnog saobraćaja – iz člana 410 stav 3 u vezi sa stavom 2 Krivičnog zakona Republike Srpske, usljed čega je nastupila smrt A.S., sina i brata oštećenih (ovdje tužilaca). Prilikom štetnog događaja M.B. je upravljao pmv marke „Isuzu Trooper“, registarskih oznaka 874-E-370, vlasništvo S.D., sa polisom obaveznog osiguranja od odgovornosti za motorna vozila broj 0693559 izdatom od strane S.O. d.d. S., koja je važila od 10.08.2001. godine do 10.08.2002. godine. Usljed štetnog događaja, tužiteljica je pretrpila materijalnu štetu u vidu novčanih izdataka za troškove sahrane i izrade nadgrobnog spomenika, te nematerijalnu štetu u vidu duševnih bolova zbog smrti bliskog lica, odnosno rođenog sina, dok je tužitelj pretrpio nematerijalnu štetu u vidu duševnih bolova zbog smrti bliskog lica, odnosno rođenog brata sa kojim je u to vrijeme živio u zajedničkom domaćinstvu. Tužioci su putem punomoćnika uputili tuženome prijedlog za zaključenje vanskudske nagodbe o naknadi štete koji je odbijen odlukom tuženog od dana 12.10.2018. godine, kao i prigovor tužitelja izjavljen protiv prvostepene odluke. Punomoćnik tužitelja ističe da je potpuno neosnovan stav tuženog o zastari predmetnih zahtjeva za naknadu štete, s obzirom na to da je gore navedenom odredbom KZ RS za krivično djelo za koje je M.B. oglašen krivim, bila propisana kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) do 8 (osam) godina, dok je odredbom člana 111 stav 1 tačka 3) istog zakona bilo propisano da se krivično gonjenje ne može preduzeti kada protekne 15 (petnaest) godina od izvršenja krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora preko 5 (pet) godina. Punomoćnik dalje navodi da je odredbom člana 377 stav 1 Zakona o obligacionim odnosima propisano da kad je šteta prourokovana krivičnim djelom, a za krivično djelo je predviđen duži rok zastarjelosti, zahtjev za naknadu štete prema odgovornom licu zastarjeva kada istekne vrijeme određeno za zastarjelost krivičnog gonjenja, dok je odredbom stava 2 istog člana propisano da prekid zastarjevanja krivičnog gonjenja povlači za sobom i prekid zastarjevanja zahtjeva za naknadu štete. Pored toga, odredbom člana 392 stav 1 istog zakona propisano je da poslije prekida zastarijevanje počinje da teče iznova, a vrijeme koje je proteklo prije prekida se ne računa u zakonom određen rok za zastarjelost. Punomoćnik ističe da se u ovom slučaju, rok zastarjelosti ne računa od dana nastanka štete nego od dana pravosnažnosti presude kojom je štetnik oglašen krivim, što je u ovom slučaju dan 27.10.2011. godine, što znači da zahtjev za naknadu štete u ovom konkretnom slučaju zastarijeva 2026. godine, a koji stav je zauzet i u sudskoj praksi. Tužioci su tražili i troškove postupka.

U odgovoru na tužbu, tuženi u cjelosti osporava tužbeni zahtjev, ističući da je nastupila zastara potraživanja shodno odredbi člana 376 Zakona o obligacionim odnosima, a kojom je predviđeno da potraživanje zastarjeva za 3 (tri) godine od kada je oštećenik doznao za štetu, a u svakom slučaju za 5 (pet) godina od kada je šteta nastala. S obzirom na to da je šteta nastala dana 16.08.2001. godine, a tužba podnesena dana 20.02.2019. godine, to je očigledno da je predviđeni rok za podnošenje tužbe protekao. Tuženi ističe da su netačni navodi iz tužbe da se na tuženog primjenjuje odredba člana 377 ZOO prema kojoj zahtjev za naknadu štete prema odgovornom licu zastarijeva kad istekne vrijeme određeno za zastarjelost krivičnog gonjenja, jer tuženi nije odgovorno lice prema kojem se primjenjuje ovaj rok, te da su najnoviji stavovi sudske prakse nedvojbeni u mišljenju da osiguravajuće kuće nisu odgovorno lice niti isplaćuju štetu umjesto odgovornog lica, već predstavljaju treća lica koja po osnovu obaveznog osiguranja naknađuju štetu, a u parnici mogu biti obuhvaćeni uporedo sa odgovornim licem kao prvo ili drugotuženi. Tuženi dalje navodi da se u konkretnom slučaju može primijeniti samo odredba člana 376 ZOO

jer je očigledno da je proteklo više od 3 (tri) odnosno 5 (pet) godina od kada je oštećenik doznao za štetu i za lice koje je štetu učinilo tj. pravomoćno osuđeno za istu. Pored toga, tuženi osporava i visinu postavljenog zahtjeva, te ističe prigovor postojanja doprinosa na strani prednika tužilaca, a kako to proizilazi i iz pravosnažne krivične presude od 09.12.2010. godine.

Punomoćnik tužilaca je na glavnoj raspravi održanoj dana 11.10.2023. godine, smanjio i precizirao tužbeni zahtjev i kod istog ostao do zaključenja glavne rasprave.

U dokaznom postupku sud je izveo dokaze saslušanjem parničnih stranaka A.S. i N.S., vršenjem uvida u nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke specijaliste neuropsihijatra Siniše Đuričića i saslušanjem istog vještaka, a sud je izvršio uvid i pročitao materijalne dokaze, i to: Presuda Okružnog suda u Doboju broj: 86 0 K 000362 10 Kžž od 09.12.2010. godine, Izvod iz Matične knjige rođenih broj: 12-000002-17518/2018 od 11.05.2018. godine izdat od strane Javnog registra Vlade BD BiH na ime S.A., Izvod iz Matične knjige umrlih broj: 12-000002-17520/2018 od 11.05.2018. godine izdat od strane Javnog registra Vlade BD BiH na ime S.A., Izvod iz Matične knjige rođenih broj: 12-000002-16506/2018 od 04.05.2018. godine izdat od strane Javnog registra Vlade BD BiH na ime S.A., Izvod iz Matične knjige rođenih broj: 12-000002-16505/2018 od 04.05.2018. godine izdat od strane Javnog registra Vlade BD BiH na ime S.N., Zapisnik o uviđaju broj: 11-04/01-21/01 od dana 14.08.2001. godine sačinjen od strane PS P., Spis Osnovnog suda u Modriči broj: 86 0 K 000362 10 K, Prijedlog tužilaca za zaključenje sporazuma o naknadi štete od dana 11.05.2018. godine, Odluka tuženog od dana 12.10.2018. godine, Prigovor tužilaca protiv prvostepene odluke od dana 19.10.2018. godine, Odluka drugostepene komisije tuženog od dana 25.12.2018. godine sa pratećim dopisom od dana 14.01.2019. godine, Nalaz i mišljenje vještaka saobraćajne struke Nedeljka Vučena od 26.12.2003. godine i Zapisnik sa rasprave na kojoj je ovaj vještak saslušan.

Na osnovu savjesne i brižljive ocjene provedenih dokaza, kako svakog dokaza pojedinačno, tako i svih dokaza zajedno u njihovoj međusobnoj povezanosti, a primjenom odredbe člana 8. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Predmet ovog spora je zahtjev tužilaca za naknadu materijalne i nematerijalne štete koja je nastala usljed štetnog događaja - saobraćajne nezgode od 14.08.2001. godine.

Među strankama je nesporno da je dana 14.08.2001. godine došlo do saobraćajne nezgode u kojoj je prednik tužilaca smrtno stradao, kao i da je tom prilikom kao učesnik saobraćajne nezgode učestvovao M.B. kao vozač pmv “Isuzu Trooper”, vlasništvo S.D., osiguranik tuženog. Takođe, među strankama nije sporno ni to da je povodom konkretnog slučaja sproveden krivični postupak u kome je M.B. oglašen krivim i da mu je presudom Okružnog suda u Doboju broj: 86 0 K 000362 10 Kžž od 09.12.2010. godine, zbog krivičnog djela – Ugrožavanje javnog saobraćaja – iz člana 410 stav 3 u vezi sa stavom 2 Krivičnog zakona RS, izrečena kazna zatvora u trajanju od 6 (šest) mjeseci.

Među strankama je sporna visina postavljenog tužbenog zahtjeva u pogledu materijalne i nematerijalne štete, sporna je odgovornost tuženog za naknadu štete a sporan je i prigovor

zastarjelosti. Takođe, sporno je i to da li postoji doprinos prednika tužilaca nastanku saobraćajne nezgode.

Iz provedenih dokaza utvrđeno je sljedeće činjenično stanje:

Na osnovu iskaza tužiteljice A.S. koja je saslušana u svojstvu parnične stranke, proizilazi da u vrijeme kada je nastradao njen sin A., isti nije bio oženjen i živio je u zajedničkom domaćinstvu u kojem su živjeli ona, njen muž S. i njihova dva sina, A. i N. Njen sin A. je sahranjen 16.08.2001. godine. Sahrana je bila velika. Služen je posni ručak jer je bio post. A. je podignut spomenik.

Na osnovu iskaza tužioca N.S. koji je saslušan u svojstvu parnične stranke, proizilazi da u vrijeme kada je njegov brat A. nastradao, njih dvojica su živjeli zajedno sa njihovim roditeljima u zajedničkom domaćinstvu u L. Sahrana je bila velika i njegovom bratu A. je podignut spomenik.

Uvidom u nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke specijaliste neuropsihijatra Siniše Đuričića, sud je utvrdio da je isti vještak na osnovu ispitivanja tužitelja A.S. i N.S., zaključio da tužiteljica A.S., majka pokojnog A., od momenta tragedije pa do vremena pregleda trpi duševne bolove koji su prva 3 (tri) mjeseca bila jakog intenziteta, narednih 9 (devet) mjeseci srednjeg intenziteta a ostali period blagog intenziteta, te da je tužitelj N.S., brat poginulog, od momenta tragedije imao narednih 6 (šest) nedelja duševne bolove jakog intenziteta, naredna 3 (tri) mjeseca srednjeg intenziteta a nakon toga je imao duševnu bol blagog stepena naredne 3 (tri) godine i da je poslije toga prisutna povremena duševna bol blagog stepena na dane godišnjice ili vraćanja sjećanja na brata. Na navedeni nalaz i mišljenje nije bilo prigovora od strane parničnih stranaka.

Na glavnoj raspravi sud je izvršio uvid u nalaz i mišljenje vještaka Siniše Đuričića i saslušao istog vještaka, koji je u cjelosti ostao kod svog datog nalaza i mišljenja.

Uvidom i čitanjem Presude Okružnog suda u Doboju broj: 86 0 K 000362 10 Kžž od 09.12.2010. godine, sud je utvrdio da je optuženi M.B. oglašen krivim zbog krivičnog djela – Ugrožavanje javnog saobraćaja – iz člana 410 stav 3 u vezi sa stavom 2 Krivičnog zakona RS, te da je isti osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) mjeseci. Navedena presuda pravosnažna je od dana 27.10.2011. godine.

Uvidom i čitanjem Izvoda iz Matične knjige rođenih broj: 12-000002-17518/2018 od 11.05.2018. godine, izdat od strane Javnog registra Vlade BD. BiH na ime S.A., sud je utvrdio da je S.A. rođen ... godine u B. i da se isti vodi kao dijete S.S. i S. rođ. ... A.

Uvidom i čitanjem Izvoda iz Matične knjige umrlih broj: 12-000002-17520/2018 od 11.05.2018. godine, izdat od strane Javnog registra Vlade BD BiH na ime S.A., sud je utvrdio da je S.A. preminuo 14.08.2001. godine u B.

Uvidom i čitanjem Izvoda iz Matične knjige rođenih broj: 12-000002-16506/2018 od 04.05.2018. godine, izdat od strane Javnog registra Vlade BD BiH na ime S.A., sud je utvrdio da je S.A. rođena ... godine u G.Z., B., i da se ista vodi kao dijete P.F. i P. rođ. ... E.

Uvidom i čitanjem Izvoda iz Matične knjige rođenih broj: 12-000002-16505/2018 od 04.05.2018. godine, izdat od strane Javnog registra Vlade BD BiH na ime S.N., sud je utvrdio da je S.N. rođen ... godine u B. i da se isti vodi kao dijete S.S. i S. rođ. ... A.

Uvidom i čitanjem Zapisnika o uviđaju broj: 11-04/01-21/01 od dana 14.08.2001. godine sačinjen od strane PS P., sud je utvrdio da se dana 14.08.2001. godine u 20,45 sati u mjestu L., u neposrednoj blizini mesnice vlasništvo J.P., dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj su učestvovali A.S. sa motociklom marke “Kawasaki” koji je tom prilikom smrtno stradao i M.B. sa pmv marke “Isuzu Trooper”, vlasništvo S.D., osigurano kod “Sarajevo osiguranje”, broj polise osiguranja 0693559, sa rokom važenja do 10.08.2002. godine.

Takođe, sud je utvrdio da je u vrijeme saobraćajne nezgode bila noć, vedra, da mjesto nezgode nije bilo osvijetljeno, te da u neposrednoj blizini lica mjesta kao i na samom licu mjesta nije bilo saobraćajnih znakova, predmeta i stvari koje bi ometale preglednost puta. Vozač pmv M.B. je alkotestiran i tom prilikom je utvrđeno da u njegovom organizmu nije nađeno prisustvo alkohola.

Uvidom i čitanjem Spisa Osnovnog suda u Modriči broj: 86 0 K 000362 10 K, sud je utvrdio da je sproveden krivični postupak po optužnici OJT u Doboju broj KT-69/02 od 01.03.2007. godine protiv optuženog M.B. zbog krivičnog djela – Ugrožavanje javnog saobraćaja – iz člana 410 stav 3 u vezi sa stavom 2 Krivičnog zakona Republike Srpske, te da je presudom Okružnog suda u Doboju broj: 86 0 K 000362 10 Kžž od 09.12.2010. godine optuženi oglašen krivim i istom je izrečena kazna zatvora u trajanju od 6 (šest) mjeseci.

Uvidom i čitanjem Prijedloga tužilaca za zaključenje sporazuma o naknadi štete od dana 11.05.2018. godine, sud je utvrdio da su se tužioci putem punomoćnika obratili tuženom sa prijedlogom za zaključenje vanskudske nagodbe o naknadi materijalne i nematerijalne štete.

Uvidom i čitanjem Odluke tuženog od dana 12.10.2018. godine, sud je utvrdio da je tuženi odbio zahtjev tužilaca za naknadu štete broj 3807/2018 3303/2018 (1) sa obrazloženjem da se radi o zahtjevu koji je zastario.

Uvidom i čitanjem Prigovora tužilaca protiv prvostepene odluke od dana 19.10.2018. godine, sud je utvrdio da su tužioci putem punomoćnika izjavili prigovor na odluku tuženog od 12.10.2018. godine, te su isti ponovo predložili zaključenje vanskudske nagodbe o naknadi materijalne i nematerijalne štete, navodeći da se ne radi o zahtjevu koji je zastario.

Uvidom i čitanjem Odluke drugostepene komisije tuženog od dana 25.12.2018. godine sa pratećim dopisom od dana 14.01.2019. godine, sud je utvrdio da je drugostepena komisija tuženog odbila kao neosnovan zahtjev za naknadu štete broj 3807/2018 3303/2018 (1) sa obrazloženjem da u potpunosti ostaje kod prvobitne odluke.

Uvidom i čitanjem materijalnog dokaza Nalaza i mišljenja vještaka saobraćajne struke Nedeljka Vučena od 26.12.2003. godine, koji je sačinjen u krivičnom postupku, a koji je u ovoj pravnoj stvari cijenjen kao isprava, sud je utvrdio da se saobraćajna nezgoda dogodila dana 14.08.2001. godine u mjestu L., da su u nezgodi učestvovali pmv “Isuzu

Trooper” reg. oznaka 874-E-370 kojim je upravljao vozač M.B. i motocikl “Kawasaki” reg. oznaka 875-M-576 kojim je upravljao A.S. koji je tom prilikom smrtno stradao. Pored toga, sud je utvrdio da je vještak mišljenja da su se neposredno pred nastanak nezgode oba učesnika kretala u istom smjeru iz pravca O. u pravcu L., prvo putničko vozilo a za njim motociklista, da je u toku preticanja motociklista sustigao i udario u putničko vozilo koje je vršilo promjenu saobraćajne trake – izmicanje ulijevo, te da je prilikom udara u putničko vozilo, obaranja motocikla na kolovoz, klizanja i udara u branu kanala u koji je sletio motocikl došlo je do povređivanja vozača motocikla koji je od zadobijenih povreda podlegao. Iz nalaza i mišljenja proizilazi da je u času sudara putničko vozilo lijevom bočnom stranom bilo preko središnje isprekidane linije u širini lijeve saobraćajne trake oko 0,80 m, te da nema pouzdanih podataka o tome kojom se brzinom kretalo putničko vozilo, s obzirom na to da isto nije ostavilo tragove intenzivnog kočenja ali imajući u vidu da je vozač putničkog vozila izjavio istražnom sudiji da se neposredno pred nastanak nezgode kretao brzinom 50-60 km/h, izjavljena brzina je po mišljenju vještaka bezbjedna. Izračunata brzina motocikla neposredno pred sam nastanak nezgode tj. u času obaranja motocikla na kolovoz je iznosila 94,65 km/h i ta brzina je bila nebezbjedna, odnosno, bezbjedna brzina za date uslove po mišljenju vještaka iznosi do 60 km/h. U času udara u putničko vozilo, brzina oborenog motocikla koji je klizio po kolovozu je iznosila oko 83-84 km/h. Vještak je utvrdio da je vozač motocikla reagovao obaranjem motocikla u uzdužnom smislu prije mjesta gdje je došlo do sudara sa putničkim vozilom i to kada je bio na lijevoj saobraćajnoj traci, odnosno kada se nalazio u fazi preticanja, što upućuje na to da je vozač motocikla reagovao obaranjem motocikla čim je vozač putničkog vozila započeo sa izmicanjem ulijevo. Propust vozača motornog vozila M.B. sastoji se u promjeni saobraćajne trake bez prethodnog uvjeravanja da li istu može bezbjedno izvesti po ostale učesnike u saobraćaju, konkretno vozača motocikla. Svojim propustom – upuštanjem u promjenu saobraćajne trake bez prethodnog uvida u saobraćajnu situaciju putem lijevog bočnog retrovizora, što je i izjavio istražnom sudiji da nije gledao u lijevi retrovizor, isti je stvorio opasnu situaciju na kolovozu, odnosno prepreku vozaču motocikla koji je u fazi preticanja zbog nedovoljnog rastojanja do džipa umjesto da kočenjem pokuša izbjeći nezgodu, reagovao obaranjem motocikla. Propust vozača motocikla A.S. sastoji se u kretanju nebezbjednom brzinom za datu situaciju – noć, naseljeno mjesto.

Uvidom i čitanjem Zapisnika sa glavnog pretresa od 01.04.2010. godine iz predmeta 86 0 K 000362 07 K, na kojem je vještak Nedeljko Vučen saslušan, sud nije posebno cijenio jer je sadržano u obrazloženju presude broj: 86 0 K 000362 07 K od 01.04.2010. godine, a što je prihvatio ovaj sud.

Članom 154 stav 1 i 3 Zakona o obligacionim odnosima (u daljem tekstu ZOO) predviđeno je da ko drugome prouzrokuje štetu dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice i da za štetu bez obzira na krivicu odgovara se i u drugim slučajevima predviđenim zakonom, dok član 158 ZOO predviđa da krivica postoji kada je štetnik prouzrokovao štetu namjerno ili nepažnjom.

Članom 155 ZOO predviđeno je da se pod štetom smatra umanjenje nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njenog povećanja (izmakla korist), kao i nanošenje drugome fizičkog ili psihičkog bola ili straha (nematerijalna šteta).

Članom 178 stav 1 i 2 ZOO predviđaju da u slučaju udesa izazvanog motornim vozilom u pokretu koji je prouzrokovan isključivom krivicom jednog imaoaca, primjenjuju se pravila o odgovornosti po osnovu krivice. Ako postoji obostrana krivica, svaki imalac odgovara za ukupnu štetu koju su oni pretrpjeli srazmjerno stepenu svoje krivice.

Članom 376 stav 1 i 2 ZOO propisano je da potraživanje naknade prouzrokovane štete zastarjeva za tri godine od kad je oštećenik doznao za štetu i za lice koje je štetu učinilo. U svakom slučaju ovo potraživanje zastarjeva za pet godina od kad je šteta nastala.

Članom 377 stav 1 i 2 ZOO propisano je da kad je šteta prouzrokovana krivičnim djelom, a za krivično gonjenje je predviđen duži rok zastarjelosti, zahtjev za naknadu štete prema odgovornom licu zastarjeva kad istekne vrijeme određeno za zastarjelost krivičnog gonjenja. Prekid zastarijevanja krivičnog gonjenja povlači za sobom i prekid zastarijevanja zahtjeva za naknadu štete. Isto važi i za zastoj zastarijevanja.

Članom 897 ZOO propisano je da ugovorom o osiguranju obavezuje se ugovarač osiguranja da plati određeni iznos organizaciji za osiguranje (osiguravač), a organizacija se obavezuje da, ako se desi događaj koji predstavlja osigurani slučaj, isplati osiguraniku ili nekom trećem licu naknadu, odnosno ugovorenu svotu ili učini nešto drugo.

Članom 939 ZOO propisano je da isplatom naknade iz osiguranja prelaze na osiguravača, po samom zakonu, do visine isplaćene naknade sva osiguranikova prava prema licu koje je po ma kom osnovu odgovorno za štetu.

Članom 7 Zakona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti Prečišćeni tekst ("Službeni glasnik RS", broj 102/09) je propisano da osiguranje od autoodgovornosti pokriva građansku odgovornost, vlasnika, korisnika i bilo kojeg vozača motornog vozila prema trećim stranama koje imaju zahtjev za odštetu od osiguranika u skladu sa odredbama važećeg zakona o obligacionim odnosima.

Članom 10 istog Zakona propisano je da oštećeno lice ima pravo tužbe nadležnom sudu protiv osiguravača od autoodgovornosti do osiguranog iznosa, koji ne može biti manji od najnižeg iznosa predviđenog propisima iz oblasti osiguranja koji su na snazi u vrijeme kada se desi nezgoda. Pravo na tužbu ne utiče na pravo oštećene strane da podnese zahtjev prema vinovniku udesa.

Članom 410 Krivičnog zakona Republike Srpske propisano je: "(1) Učesnik u saobraćaju na putevima koji se ne pridržava saobraćajnih propisa i time tako ugrozi javni saobraćaj da dovede u opasnost život ljudi ili imovinu većeg obima, pa usljed toga kod drugoga nastupi teška tjelesna povreda ili imovinska šteta preko 3.000 KM, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina. (2) Ako je djelo iz stava 1. ovog člana učinjeno nehatno, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine. (3) Ako je usljed djela iz st. 1. ili 2. ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti za djelo iz stava 1. zatvorom od dvije do dvanaest godina, a za djelo iz stava 2. zatvorom od jedne do osam godina".

Članom 111 stav 1 tačka 3) Krivičnog zakona Republike Srpske propisano je da ako u zakonu nije drugačije određeno, krivično gonjenje se ne može preduzeti kad protekne:

petnaest godina od izvršenja krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći zatvor preko pet godina, dok je članom 112 stav 6 istog zakona propisano da zastarjelost krivičnog gonjenja nastaje u svakom slučaju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko se po zakonu traži za zastarjelost krivičnog gonjenja (apsolutna zastarjelost).

Kako je sud nesporno utvrdio da u konkretnom slučaju postoji pravosnažna krivična presuda kojom je M.B., kao lice koje je upravljalo putničkim vozilom "Isuzu Trooper" vlasništvo S.D. - osiguranik tuženog, oglašen krivim i kojom presudom mu je izrečena kazna zatvora, a kako je u parničnom postupku sud u pogledu postojanja krivičnog djela i krivične odgovornosti učinioca vezan za pravosnažnu presudu krivičnog suda kojom se optuženi oglašava krivim shodno odrebi člana 12 stav 3 Zakona o parničnom postupku RS, to sud smatra da je za pravilno rješenje neophodno primijeniti odredbe člana 377 stav Zakona o obligacionim odnosima kojim je regulisano potraživanje naknade štete prouzrokovane krivičnim djelom.

U ovoj pravnoj stvari sud je primijenio i odredbe člana 154, 155, 158, 178 i 897 istog zakona.

Međutim, sama činjenica da u konkretnom slučaju postoji pravosnažna krivična presuda ne isključuje mogućnost da parnični sud utvrdi da je i oštećeni djelimično kriv za štetu nastalu krivičnim djelom. Isto tako, okolnost da štetna radnja predstavlja krivično djelo, ne isključuje postojanje doprinosa oštećenog. Oštećeni koji je doprinio da šteta nastane ili da bude veća nego što bi bila ima pravo samo na srazmjerno smanjenu naknadu (član 192. stav 1. ZOO). Pitanje podijeljene odgovornosti i sniženju naknade ne postavlja se samo kad se radi o naknadi materijalne štete, već kad se radi i o naknadi nematerijalne štete, što je predviđeno članom 205 ZOO.

Odlučujući o prigovoru podijeljene odgovornosti, sud je prihvatio prigovor podijeljene odgovornosti koji je tužena strana istakla, jer je vozač motocikla A.S. napravio propust tako što se kretao nebezbjednom brzinom za datu situaciju, te je time doprinio nastanku saobraćajne nezgode. Naime, iz Nalaza i mišljenja vještaka Nedeljka Vučena proizilazi da je brzina vozača motocikla kojom se isti kretao u času obaranja motocikla na kolovozu iznosila 94,65 km/h, a da je u času udara u putničko vozilo, brzina oborenog motocikla koji je klizio po kolovozu iznosila oko 83-84 km/h, te da je bezbjedna brzina za date uslove po mišljenju vještaka iznosila do 60 km/h. S druge strane, propust vozača motornog vozila M.B. se sastoji u promjeni saobraćajne trake bez prethodnog uvjeravanja da li istu može bezbjedno izvesti po ostale učesnike u saobraćaju, konkretno vozača motocikla. Svojim propustom – upuštanjem u promjenu saobraćajne trake bez prethodnog uvida u saobraćajnu situaciju putem lijevog bočnog retrovizora, što je i izjavio istražnom sudiji da nije gledao u lijevi retrovizor, isti je stvorio opasnu situaciju na kolovozu, odnosno prepreku vozaču motocikla koji je u fazi preticanja zbog nedovoljnog rastojanja do džipa umjesto da kočenjem pokuša izbjeći nezgodu, reagovao obaranjem motocikla.

Kako je sud utvrdio da postoji doprinos i vozača motocikla, sud je prihvatio podijeljenu odgovornost vozača motocikla u procentu od 10% a vozača motornog vozila u procentu od 90%.

U odnosu na naknadu materijalne štete koja se odnosi na troškove sahrane, sud smatra da prvotužiteljici pripada naknada u iznosu od 3.150,00 KM, koji iznos predstavlja razliku između traženog iznosa i doprinosa prednika prvotužiteljice od 10% u prouzrokovanju saobraćajne nezgode, s obzirom na prethodno utvrđenu podijeljenu odgovornost, a shodno članu 193 stav 1 ZOO kojim je propisano da ko prouzrokuje nečiju smrt dužan je naknaditi uobičajene troškove njegove sahrane. U konkretnom slučaju, imajući u vidu da je prošlo 18 godine od samog događaja do dana podnošenja tužbe, očekivano je da prvotužiteljica ne posjeduje materijalne dokaze na osnovu kojih se visina materijalne štete može sa sigurnošću utvrditi ali je nesporno da je predmetna šteta nastala jer je nesporno da je njen sin A.S. sahranjen. Iznos koji prvotužiteljica zahtijeva kao naknadu materijalne štete odgovara uobičajenim troškovima sahrane koji se ne moraju dokazivati materijalnim dokazima poput računa ili priznanica.

Članom 200 stav 1 i 2 ZOO propisano je da za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životne aktivnosti, naruženosti, povrede ugleda, časti, slobode ili prava ličnosti, smrti bliskog lica kao i za strah sud će, ako nađe da okolnosti slučaja, a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdava, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade materijalne štete kao i u njenom odsustvu, te da prilikom odlučivanja o zahtjevu za naknadu nematerijalne štete, kao i o visini njene naknade, sud će voditi računa o značaju povrijeđenog dobra i cilju kome služi ta naknada, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom.

Članom 201 stav 1 i 2 ZOO propisano je da u slučaju smrti nekog lica, sud može dosuditi članovima njegove uže porodice (bračni drug, djeca i roditelji) pravičnu novčanu naknadu za njihove duševne bolove, te da se takva naknada može dosuditi i braći i sestrama ako je između njih i umrlog postojala trajnija zajednica života.

Na osnovu nesporno utvrđenog činjeničnog stanja, odnosno činjenice da je u predmetnoj saobraćajnoj nezgodi smrtno stradao sin i brat tužitelja, što proizilazi iz izvedenih dokaza i to: Izvoda iz MKR broj 12-000002-17518/2018 od 11.05.2018. godine na ime S.A., Izvoda iz MKU broj 12-000002-17520/2018 od 11.05.2018. godine na ime S.A., Izvoda iz MKR broj 12-000002-16506/2018 od 04.05.2018. godine na ime S.A. i Izvoda iz MKR broj 12-000002-16505/2018 od 04.05.2018. godine na ime S.N., sud nalazi da je djelimično osnovan tužbeni zahtjev tužitelja za naknadu nematerijalne štete. Naime, smrću pokojnog A.S. tužitelji su pretrpjeli a trpe i dalje duševne bolove zbog smrti sina i brata i to za bol koja je izazvana samim saznanjem za njegovu smrt tako i za kasnije bolove koje su trpjeli zbog nedostatka pažnje, brige i ljubavi od istog lica, pa im pripada pravična naknada nematerijalne štete kao satisfakcija za njihove duševne bolove, slijedom čega sud smatra da iznosi od 20.000,00 KM i 7.000,00 KM predstavljaju pravičnu naknadu kao satisfakciju srodnicima poginulog za njihove duševne bolove, zbog čega tužiteljima pripadaju iznosi od 18.000,00 KM i 6.300,00 KM po osnovu duševne boli zbog gubitka sina i brata, koji iznosi predstavljaju razliku između, po ocjeni ovog suda pravično utvrđenog iznosa satisfakcije i doprinosa prednika tužitelja od 10% u prouzrokovanju saobraćajne nezgode, s obzirom na prethodno utvrđenu podijeljenu odgovornost. Prilikom odlučivanja o zahtjevu za naknadu nematerijalne štete kao i o visini njene naknade, sud je u cjelosti prihvatio nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke specijaliste neuropsihijatra Siniše Đuričića, cijeneći isti vjerodostojnim, preciznim i izrađenim po pravilima struke.

Ovaj sud smatra da ovako odmjerena naknada nematerijalne štete predstavlja primjenu pravnog standarda pravične naknade, a koja je u skladu sa današnjom sudskom praksom, koju je sud vodeći računa o ličnim svojstvima tužitelja, kao oštećenih individualizovao do razumne mjere i to u skladu sa odredbama člana 200 ZOO. Dosuđeni iznosi su u skladu sa Orijentacionim kriterijumima za vidove pravične novčane naknade nematerijalne štete usaglašenim na Panelu za usaglašavanje sudske prakse iz građanske oblasti održanom 29.10.2015. godine. Ovi kriterijumi ne predstavljaju formulu, jer treba imati u vidu sve okolnosti konkretnog slučaja, a to je ovdje, pored navedenih okolnosti, način na koji je došlo do nezgode, ponašanje učesnika u nezgodi, njihov doprinos, činjenicu da tuženi nije imao primjedbi na nalaz i mišljenje vještaka o duševnim bolovima srodnika poginulog, zbog čega je sud mišljenja da su dosuđeni iznosi u skladu sa prirodom i društvenom svrhom naknade nematerijalne štete (član 200 stav 2 ZOO u vezi sa članom 205 i 192 ZOO, te 127 ZPP).

Na dosuđeni iznos tužiocima je priznata zakonska zatezna kamata shodno članu 277 ZOO, i to u odnosu na nematerijalnu štetu od dana presuđenja pa do konačne isplate, s obzirom na to da je visina nadoknade utvrđena sa danom donošenja ove presude kada je i dospjela, dok je u odnosu na naknadu materijalne štete sud dosudio kamatu od dana 16.08.2001. godine, kako je to i precizirano tužbenim zahtjevom.

Prigovor zastarjelosti tuženog nije osnovan. Optužnicom OJT Doboj broj KT-69/02 od 01.03.2007. godine, prekinuto je zastarjevanje krivičnog gonjenja, koje je ponovo počelo teći od dana 27.10.2011. godine kao dana pravosnažnosti presude Okružnog suda u Doboju broj: 86 0 K 000362 10 Kžž. Imajući u vidu navedene odredbe člana 377 ZOO i člana 111 KZ RS, te člana 112 KZ RS kojim članom je propisana apsolutna zastarjelost krivičnog gonjenja koja u ovom slučaju iznosi 30 godina od dana kada je izvršeno krivično djelo, sud je stava da u konkretnom slučaju nije proteklo vrijeme određeno za zastarjelost krivičnog gonjenja, do prekida, a ni nakon prekida zastarjelosti do podizanja tužbe (dan 20.02.2019. godine), to je sud u pogledu tuženog utvrdio da nije nastupila zastarjelost predmetnog potraživanja.

Na osnovu svega izloženog, sud je donio odluku kao u izreci presude.

U smislu odredbe člana 386 ZPP-a RS, osnovni kriterijum za odluku o troškovima parničnog postupka jeste ishod postupka, pa se troškovi postupka dosuđuju prema uspjehu stranaka u sporu, a uzimajući u obzir samo one troškove koji su bili potrebni za vođenje parnice, a odredbom člana 316 stav 2 istog zakona je određeno da se kao vrijednost predmeta spora uzima u obzir samo vrijednost glavnog zahtjeva. Imajući u vidu označenu vrijednost predmeta spora od 47.000,00 KM, prema članu 2. tarifni broj 2, 9. i 12. i člana 6. i 14. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik RS“, broj 68/05, u daljem tekstu: Tarifa), tužiteljima pripada pravo na naknadu troškova za sastav tužbe od 20.02.2019. godine sa paušalom i uvećanjem za zastupanje više stranaka iznos od 1.125,00 KM, zastupanje na održanom pripremnom ročištu od 04.04.2023. godine sa paušalom, uvećanjem za zastupanje više stranaka i nagrada za vrijeme nagrada za vrijeme za 1 sat odsustva iz kancelarije iznos od 1.185,00 KM, zastupanje na održanom ročištu za glavnu raspravu od 11.10.2023. godine sa paušalom, uvećanjem za zastupanje više stranaka i nagrada za vrijeme za 2 sata odsustva iz kancelarije iznos od 1.245,00 KM, što ukupno iznosi 3.555 KM. Tužiocu pripadaju i

troškovi vještačenja u iznosu od 400,00 KM, te troškovi sudske takse na tužbu u iznosu od 500,00 KM i sudske takse na presudu u iznosu od 500,00 KM, u skladu sa Zakonom o sudskim taksama („Službeni glasnik RS“, broj 73/08, 49/09, 67/13 i 63/14). Cijeneći visinu usvojenog zahtjeva (27.450,00 KM) u odnosu na vrijednost predmeta spora (47.000,00 KM), uspjeh tužitelja je oko 59%, pa tužiteljima pripadaju troškovi postupka u iznosu od 2.923,45 KM, dok su tužitelji sa zahtjevom preko dosuđenog iznosa odbijeni. Prema ocjeni ovog suda, tužiteljima ne pripadaju putni troškovi advokata, imajući u vidu shvatanje koje je usvojeno na Panelu za ujednačavanje sudske prakse iz građanske oblasti od 30.01.2014. godine, a koje glasi: „Putni troškovi advokata čije je sjedište izvan područja suda pred kojim se vodila parnica priznaju se samo do visine troškova koje bi stranka imala da ju je zastupao advokat čije je sjedište u mjestu suda. Izuzetno, ovi troškovi se mogu dosuditi ukoliko su isti, imajući u vidu sve okolnosti slučaja, bili opravdani sa stanovišta odredbe člana 387 stav 1 ZPP-a“. Dakle, izbor advokata u postupcima odlučivanja o građanskim pravima i obavezama pred sudom je lični izbor stranke, pa stranka u slučaju kada za zastupanje ovlasti advokata čija je kancelarija van sjedišta suda, po pravilu, ima obavezu sama snositi troškove koji su njenom punomoćniku zbog toga prouzrokovani. Dakle, te troškove u parnici, koji u principu nisu nužni, stranka koja izgubi parnicu nije dužna da snosi, uz izuzetak kada na području sjedišta suda u datom momentu stranka nije mogla angažovati kvalifikovanog punomoćnika za zastupanje (advokata), što ovdje nije slučaj.

Kako je i tuženi u toku postupka postavio zahtjev za troškovima postupka, koji se sastoje od zastupanja na održanom pripremnom ročištu od 04.04.2023. godine sa paušalom i nagrade za vrijeme za 1 sat odsustva iz kancelarije iznos od 825,00 KM, zastupanje na održanom ročištu za glavnu raspravu od 11.10.2023. godine sa paušalom i nagrada za vrijeme za 2 sata odsustva iz kancelarije iznos od 900,00 KM, što ukupno iznosi 1.725,00 KM, to istome, s obzirom na uspjeh u parnici od 41%, pripadaju troškovi u iznosu od 707,25 KM. Prema ocjeni ovog suda, ni tuženom ne pripadaju putni troškovi advokata, imajući u vidu shvatanje koje je usvojeno na Panelu za ujednačavanje sudske prakse iz građanske oblasti od 30.01.2014. godine.

Slijedom naprijed navedenog, a nakon što je prethodno utvrdio troškove obje strane u postupku, sud je donio odluku da tuženi isplati tužiocima na ime troškova parničnog postupka iznos od 2.216,20 KM (2.923,45 KM – 707,25 KM)

**Sudija**

Milka Savić

**Pouka o pravnom lijeku:** Protiv ove presude dozvoljena je žalba Okružnom sudu u Doboju, a putem ovog suda u roku od 30 dana od dana prijema presude. Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjeraka za sud i protivnu stranku.